

Posudek bakalářské práce

Lenka SMÍTKOVÁ, *Eleonora Kounicová (1809-1898)*, Praha 2010, 111 s. 95.

Předložená bakalářská práce Lenky Smítkové je pokusem přiblížit životní osudy dnes již pozapomenuté české šlechtičny a mecenášky Eleonory Kounicové, roz. Voračické. Volba tohoto tématu byla velmi lákavou nejen pro jeho dosavadní nedostatečnou zpracovanost (v době zadání práce dokonce ještě nebyla k dispozici studie M. Lenderové), ale zejména pro spíše nonkonformní způsoby chování a jednání ve aristokratickém prostředí spíše netypické. V případě hraběnky Kounicové - české nacionálně založené vlastenky, mecenášky (podporovatelky např. B. Němcové) a sociálně založené podporovatelky nižších vrstev - přitom nešlo jen o osobní „vychýlení“ z prostředí české šlechty, ale i o její vliv na výchovu nejmladšího syna Václava, později proslulého významným angažováním se v mladočeské straně a současně otevřenými demokratickými sklony a aktivním zájmem o řešení sociálních problémů dělnictva a hornictva.

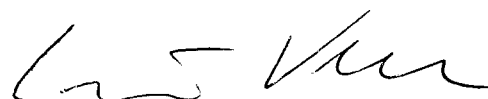
L. Smítková své biografii E. Kounicové předřadila hutný úvod v podobě rozsáhlejších dějin rodů Kouniců a Voračických-Bissingen. Vhodně připojila i pokus o obecnější uchopení šlechty a jejího sociálního významu, životního stylu a kulturních potřeb v 19. století, byť v realizaci tohoto mohla být velkorysejší (zejména by se nabízelo využití zahraniční literatury). Vlastní biografie Eleonory Kounicové představuje zhruba polovinu rozsahu práce. Tento rozsah je dán především faktem, že se nepodařilo úplně naplnit původní představu o podrobnosti a celistvosti skici hraběnčina životopisu. Důvodem je fakt, že se během zpracování tématu nepodařilo nalézt dostatek informačně vypovídajících pramenů, a to nejen ve vlastenecko-

občanském, ale překvapivě i šlechtickém prostředí. Při bohatosti šlechtických rodinných archivů bylo možné předpokládat, že nejen v rodinném archivu Kouniců, ale zejména v dalších rodinných archivech se nalezne četná dokumentace (zejména osobní korespondence) využitelná pro podrobné zachycení hraběčtiných životních osudů. Heuristická fáze ale ukázala, že rodinný archiv Kouniců (v MZA a na Zámku Slavkov) je ve vztahu k Eleonoře Kounicové poměrně chudý a zejména se nepodařilo vytipovat žádného korespondenčního partnera/partnerku, v jehož pozůstalosti by se nacházel větší konvolut hraběčtiny korespondence. I negativní zjištění je pochopitelně faktem, ze kterého snad lze dedukovat omezený rádius hraběčtiných interakcí se šlechtickým prostředím. Leccos to možná naznačuje i v kontextu pozdějšího chování hraběčtiných synů, z nichž nejeden se svým chováním, mesaliancemi apod. vyčleňoval z aristokratického milieu. Při nedostatku adekvátních pramenů L. Smítková udělala zřejmě maximum pro to, aby se na základě přístupných a dochovaných materiálů pokusila načrtnout alespoň hrubý obraz hraběčtiných osudů. Využila k tomu vedle nečetných vydaných pramenů a literatury především dobový tisk (zejm. nekrology) a zejména archivní dokumenty z rodinného archivu Kouniců.

Přestože původní představa o obsahu biografie E. Kounicové zůstala s ohledem na nedostatek vhodných pramenů částečně nenaplněna, prokázala L. Smítková nejen velkou energii při samotné heuristice (SOA Děčín, MZA Brno, archiv Zámku Slavkov), ale i dostatečné znalosti (např. znalost a práci s německým kurentem), které u absolventů bakalářského studia rozhodně nejsou běžné. Výsledkem je v tuto chvíli asi maximum možného. Osobně bych autorce vytknul pouze nedostatečnou schopnost formulovat dostatek relevantních otázek, což ale evidentně souvisí i s nemožností nalézt na ně odpověď (co, resp. kdo přivedl hraběnku do českého

vlasteneckého prostředí, proč za vychovatele svého syna Václava vybrala demokrata a liberála Ferdinanda Schulze apod.); na některých místech došlo k záměně titulatury: hraběnka x baronka. Pochvalu zaslouží i kultivovaný a čtivý styl, s nímž je práce napsána. Práci doporučuji k obhajobě a za vynaložené úsilí i přístup k heuristice - byť zůstal nakonec ne zcela naplněn - navrhuji práci hodnotit stupněm výborně.

Praha, 28. 8. 2010

PhDr. Luboš Velek, PhD.
vedoucí bakalářské práce